

Editörden

Diyânet Meselemiz

Türkçemiz'de: "dinin hükümlerine uymak" demek olan diyânet kelimesi, "Diyânet İşleri" tâbirinde tamâmiyle 'dîn' anlamında kullanılmıştır. Buradaki 'dîn'-den kasıt, İslâm'dır. Zira Diyânet İşleri Başkanlığı'nın yahûdi, hıristiyan... gibi gayr-ı İslâmî dîn mensublarına yönelik idârî hiçbir hizmeti söz konusu değildir.

İslâm dîni, bilindiği gibi, insanları, dünya hayatında Allah'a yaraşır kul seviyesine erdirmek için Allah tarafından gönderilmiş mesajların son tezâhürünü teşkil etmektedir. Daha önceleri pek çok yazımızda da belirttiğimiz üzere, İslâm'ın bu dünyevî vasfı üzerinde gayr-ı müslim büyük İslâmologlar da birleşmektedir. Namaz, oruç, hacc gibi ibâdetler dahî dünyevîdir, dünya hayatında yapılacaklardır. Dünya insanını ilâhî kulluğa yükseltmek için vaz edilmişlerdir. Âhirette bu nevi hiçbir ibâdet söz konusu değildir. Dolayısıyla Müslümanlık'da dîn adamı-dîn dışı adam, rûhânî-cismânî... gibi ayırımlara kesinlikle gidilemez. Her müslüman, dînin adamı olmak durumundadır. Dîn adamı *ricâlu'd-dîn* tâbiri Abbâsiler zamanında devlet lisanına girmiştir. Hz. Peygamber ve ilk halifeler devrinde İslâm toplumunda böyle bir tâbirin kullanıldığını biz bilmiyoruz. Ne var ki günümüz Türkiye'sinde sokaktaki bir kimseye: "Dîn adamı kimdir?" diye soracak olsak, alcağımız cevap her hâlde: papaz, haham, müftü, hoca, kâdî, hafîb, imâm, vâiz, müezzin, hâfız, mevlidhan, diyânet reîsi, ilâhiyatçı... olacaktır. Acaba bu sıfatları taşıyanların dışındakiler ne adamdırlar? Meselâ terzi, bakkal, mühendis, doktor ne adamıdır? Dîn dışı adamlarmıdır bunlar? Biliyoruz ki Hıristiyan dünyasında kilise mensublarına: *clericatus* (rûhâniler), böyle olmayanlara da: *laicus* (rûhânî olmayanlar) denmektedir.

Ama İslâmî anlayışta böyle bir ayırım söz konusu değildir. Meselâ, ezân okuyanın ismi müezzindir; namaza başkanlık edenin ismi imâm; 'önde duran'-